

Statnett SF
Att.: firmapost@statnett.no

Høring om oppdaterte retningslinjer for utøvelsen av systemansvaret (24-1) ref.: 2024/529 – Norsk Hydros merknader

Det vises til Statnetts publisering 1. mars 2024 av forslag til endret metode om vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige, i samsvar med artikkel 18 nr. 1 i kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft.

Norsk Hydro (Hydro) har betydelig kraftproduksjon og industrivirksomhet i det norske kraftsystemet, og deltar i de aktuelle balansemarkeder med produksjon og forbruk, og har av den grunn synspunkter til ovennevnte metode om vilkår. Fra Hydros side er det viktig å bidra aktivt inn mot Statnetts markeder for fleksibilitet i kraftmarkedet, når det gjelder budgivning for våre kraftverk og smelteverk, så vel som i utforming av markedsdesign.

Hydro oversender med dette sine merknader til nevnte høringsforslag, se spesifikke merknader nedenfor.

Ad dialog med bransjen

Vi vil først rette oppmerksomhet mot viktigheten av god dialog mellom Statnett og bransjen, både bilateralt og med hensyn til felles arenaer for utveksling av erfaringer. Vi oppfatter at Statnett i hovedsak tilstreber dette. Vi registrerer likevel at enkelte bransjeforum, herunder NBM-referansegruppe, er lagt ned uten at nye tilsvarende grupper er etablert. Ordinære høringsmøter er eksempelvis ikke alltid egnet til utveksling av erfaringer mellom aktører. Statnett bør vurdere re-etablere relevante fora.

Ad bruk av markedene for mFRR hhv mFRR-D

Påbud om å anmelde tilgjengelig regulerytelse:

Med henvisning til systemansvarsforskriften § 12 fjerde ledd, mener vi det er uklart om denne i fremtiden vil benyttes av Statnett som systemansvarlig med hensyn til både mFRR og mFRR-D. Dette bør kommenteres av Statnett i forbindelse med oppsummering av de innkomne høringsuttalelser, og evt. av RME i forbindelse med godkjenning av de endelige vilkår. Ordlyden i den aktuelle forskriftsbestemmelsen peker i dag på *marked for regulerkraft*.

Pre-kvalifisering:

Hydro oppfatter at man kan pre-kvalifisere samme regulerbare ressurs i begge de to markedene, mFRR og mFRR-D. Dette bør imidlertid skriftlig bekreftes av Statnett. Vi oppfatter dog Statnett dithen at ressurser som kan pre-kvalifiseres i mFRR, fortrinnsvis bør delta i dette markedet.

Heartbeat:

Hydro oppfatter det slik at dersom Statnett ikke får svar på utsendt heartbeat-signal (v/ kvarterskift), så kanselleres kun bud i det kvarteret som da følger, og at man regnes som tilgjengelig igjen hvis man responderer korrekt på påfølgende signal 15 minutter senere. Det er imidlertid mer uklart hvorvidt heartbeat-signalet knyttes til selskap eller den enkelte reguleringsressurs, hvilket kan ha stor betydning for hvilken mengde reserver som evt. tas ut fra aktuell budliste ved manglende respons på nevnte signal. Dette bør klargjøres av Statnett.

Ad nytt marked for mFRR

Bud under 10 MW:

Statnett jobber med en utvikling av marked for mFRR for å muliggjøre 1 MW som minste budkvantum, noe Hydro støtter. I tiden frem til dette lar seg gjennomføre, foreslår Statnett å tillate ett bud på 5-9 MW per stasjonsgruppe, jf. artikkel 62 pkt. 7, bokstav a, underpunkt i. Grunnet egenskaper ved Hydros kraftverk, vil det gjøre det svært mye enklere for oss teknisk sett å tilby mer kapasitet i markedet, dersom man kan ha flere bud, for eksempel seks bud per stasjonsgruppe. Vi ber Statnett vurdere mulighet for å kunne øke antall bud i størrelsesorden 5-9 MW under hver stasjonsgruppe. Dette vil også kunne gi Statnett flere bud og styrke prissettingen i markedene. Statnett kan evt. evaluere over tid, evt. endringer, dersom det skulle vise seg at antall bud skulle bli uhandterlig.

ACE-basert balansering (Area Control Error = 0):

Statnett og de øvrige TSO-ene vurderer innført krav til balansering på budområdenivå (ACE-basert balansering), ved innføring av nåværende forslag til vilkårsendringer, slik vi har oppfattet Statnett. Det er imidlertid noe uklart hvordan og i hvilken grad dette evt. påvirker hhv planlagte aktiveringer og direkteaktiveringer av mFRR. Dette synes ikke å komme frem av underlaget for høringen. Hydro ber Statnett presisere dette i sin oppsummering av høringen.

Avkortning:

Jf. forslag til endret metode artikkel 45 pkt. 1 bokstav b., vil bud som ikke kan aktiveres medføre at Statnett vil avkorte betalingen. Dersom bud i aktiveringsmarkedet er basert på tilslag i kapasitetsmarkedet, foreslår Statnett at prisen for avviket skal beregnes til marginalprisen for tilsvarende markedstidsenhet, multiplisert med en faktor på 25. Hydro har forståelse for Statnetts behov for å tydeliggjøre viktigheten av pålitelige reserver, og at det derfor kan være behov for et incentiv. Hydro mener imidlertid det er en meget streng avkortning som er foreslått, og at det bør være tilstrekkelig incentiv dersom man multipliserer med en faktor eksempelvis lik 4, som likevel er to ganger prisen i de tilfeller bud i aktiveringsmarkedet avviker fra tilslag i kapasitetsmarkedet, jf. artikkel 45 pkt. 1 bokstav a. Hydro ber Statnett endre dette.

Ad nytt marked for mFRR-D

Hydro er positiv til at Statnett etablerer et eget norsk balansemarked, for fortsatt å kunne dra nytte av den reservekapasitet i systemet som i dag besittes av norske industribedrifter. Dette mener vi er svært viktig av hensyn til forsyningssikkerheten i det norske kraftsystemet og bidrar til lavere kostnader for systemdriften og Statnetts utøvelse av systemansvaret. Statnett fremhever på sin side stort behov for denne typen reserver fremover, og kanskje spesielt dersom utveksling av reserver mellom TSO-ene kun skal skje unntaksvis.

Hydro vil understreke at levering av reserver fra våre smelteverk ikke er en del av kjernevirksomheten for disse, slik det kan sies å være for våre kraftverk. Hydro ønsker å bidra til å sikre kraftsystemet, når dette er nødvendig, men deltakelse i slike markeder må være lønnsomt over tid, og forutsigbarhet er et viktig kriterium for industribedrifter i så henseende. Avkortning:

Jf. forslag til endret metode artikkel 85 pkt. 1, jf. artikkel 57 pkt. 3, vil bud som ikke kan aktiveres medføre at Statnett vil avkorte betalingen. Dersom bud i aktiveringsmarkedet er basert på tilslag i kapasitetsmarkedet, foreslår Statnett at betalingen avkortes med andel av volum ikke levert, multiplisert med kapasitetsbetaling for de fire siste ukene per feilslått aktivering. Dette kan tilsvare ca. hele kapasitetsprisen, når varighet for kapasitetsbud er ned mot én måned. Hydro har forståelse for Statnetts behov for å tydeliggjøre viktigheten av pålitelige reserver, at det derfor kan være behov for et incentiv. Hydro mener imidlertid det er en meget streng avkortning som er foreslått, og at det bør være tilstrekkelig incentiv dersom man multipliserer med *den siste uken* per feilslått aktivering. Hydro ber Statnett endre dette.

Jf. forslag til endret metode artikkel 57 pkt. 1, bokstav a, skal evt. avvik multipliseres med faktor lik 1, dersom leverandør av balansetjenester med forbruk melder avvik senest 2 dager i forkant. Hydro støtter dette forslaget.

Varighet:

I forslag til endret metode artikkel 11 er markedstidsenheten for vilkår knyttet til mFRR-D, aktiverings- og kapasitetsmarked, 60 minutter. Hydro vil imidlertid be Statnett vurdere hva som evt. skal til for å innføre budgivning med kvantum og pris på kvarterbasis i det nye markedet for mFRR-D. I dag er minste varighet for bud i RKOM én time. Varighet ved evt. utkobling har betydning for hvor lang tid man trenger for deaktivering av ressurs (gjenoppbygging av last), og kan også ha betydning for den risiko en utkobling kan innebære. Hydro anmoder derfor om at det kan angis maksimal varighet kortere enn én hel time, eksempelvis på 45 minutter.

Pay-As-Bid vs. marginalpris:

Hydro er uenig i valgt prinsipp. Teori og empiri viser at marginalprising er mest effektivt, og man unngår spekulativ budgivning. Med pay-as-bid forsvinner oppsiden, og det er fare for at bud blir dyrere. Mulig likviditeten i markedet blir bedre enn det Statnett tar høyde for, da det kan synes som flere aktører ikke oppfyller kravene i mFRR. Det kan videre være en risiko for at Statnett vil kunne motta færre bud fra aktørene, og ha større utfordringer knyttet til å sikre seg ressurser, med foreslått prinsipp for pricing. Hvis pay-as-bid likevel velges, bør dette re-vurderes på årlig basis basert på reelle erfaringer med markedet. Det er for øvrig viktig med transparens rundt budvolum (og evt. marginalpris) innenfor hvert budområde.

Varighet for kapasitetsbud:

Som nevnt under Generelt for mFRR-D, er forutsigbarhet viktig for store industrikunder som evt. skal delta i markedet for mFRR-D. Statnett angir i sitt høringsnotat at varighet for bud i kapasitetsmarkedet for mFRR-D kan være fra én til tre måneder. Det synes imidlertid uklart hvordan dette markedet vil bre seg utover årets tolv måneder, og i hvilken grad slike kapasitetsreserver, for hhv opp/ eller nedregulering, skal søkes dekket året rundt. Vi ber Statnett klargjøre hvordan dette skal forventes, herunder om det over tid kan forventes faste tidsperioder per år (dvs. fast årshjul eller lignende), om behovet for innkjøp i stedet kun skal evalueres fortløpende, eller annet. Vi oppfatter dog at det ikke er intensjonen at ulike varighetsperioder skal overlappe hverandre. Vi ber Statnett redegjøre for nevnte.

Med hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø
Leder Kraftsystemer, Nett og Konesjoner